

Granskning av balanskravet och god ekonomisk hushållning - delårsrapport

Kommunalförbundet Lystkom

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning.....	2
2. Inledning.....	3
2.1. Bakgrund	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Avgränsning.....	3
2.4. Revisionskriterier.....	4
2.5. Metod och genomförande	4
3. Balanskrav och god ekonomisk hushållning	5
4. Granskningsresultat.....	6
4.1. Iakttagelser	6
5. Sammanfattande bedömning.....	9

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i kommunalförbundet Lystkom granskat om:

- ▶ Kommunen (kommunalförbundet) förväntas efterleva kommunallagens krav på en ekonomi i balans.
- ▶ Resultaten i delårsrapporten är förenliga med de av respektive fullmäktige¹ fastställda målen för god ekonomisk hushållning, dvs. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås.

Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2024. Syftet med granskningen är att ge kommunalförbundets revisorer underlag för sin skriftliga bedömning vilken ska biläggas delårsrapporten i samband med fullmäktiges behandling av densamma.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Är prognosen att kommunalförbundet efterlever kommunallagens krav på en ekonomi i balans?

Grundat på granskningen av delårsrapporten återrapportering är vår bedömning att kommunalförbundet efterlever kraven på redovisning och beräkning av balanskravsresultatet och att kommunalförbundet väntas uppfylla kravet på en ekonomi i balans år 2024.

Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av förbundsdirektionens fastställda målen för god ekonomisk hushållning, dvs. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Vi konstaterar att prognosen är förenlig med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget år 2024 men att det saknas ett explicit beslut om vilka verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi förbundsdirektionen att:

- ▶ Definiera verksamhetsmål av betydelse för god ekonomisk hushållning
- ▶ Överväga att följa upp samtliga mål årligen

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Enligt kommunallagen (KL) 11 kap. 1 § ska kommunen (kommunalförbundet) ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs i juridiska personer som avses i 10 kap 2-6 §§. God ekonomisk hushållning definieras genom att fullmäktige (direktionen) fastställer verksamhetsmässiga och finansiella mål. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Kommunen (kommunalförbundet) ska enligt KL. 11 kap. 5 § varje år upprätta en budget för nästa kalenderår. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Undantag får göras:

1. I den utsträckning som medel från en resultatutjämningsreserv tas i anspråk enligt KL. 11 kap. 14 §
2. Om det finns synnerliga skäl.

Fullmäktige ska behandla minst en delårsrapport per år. Kommunstyrelsen (förbundsdi- rektionen) ska inom två månader efter utgången av den period av räkenskapsåret som de- lårsrapporten omfattar överlämna den till fullmäktige och revisorer. I samband med full- mäktiges behandling av delårsrapporten ska även revisorerna bedöma resultaten. Denna granskning utgör underlag för det utlåtande som revisorerna ska lämna till fullmäktige.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att:

- ▶ Ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning vilken ska biläggas delårsrap- porten i samband med respektive fullmäktiges behandling av densamma.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Är prognosen att kommunen (kommunalförbundet) efterlever kommunallagens krav på en ekonomi i balans?
- ▶ Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, dvs. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

2.3. Avgränsning

Granskningen är avgränsad till styrelsen (direktionen) och 2024. Styrelsen (direktionen) är enligt KL 11 kap. 16 § ansvarig för upprättandet av delårsrapporten. Granskningsåtgär- derna genomförs i form av en översiktlig granskning. Den består i att analysera delårsrap- portens förvaltningsberättelse.

Granskningen omfattar:

- ▶ En granskning och bedömning om kommunen (kommunalförbundet) bedöms efterleva balanskravet².
En granskning och bedömning av prognos/utfall avseende fullmäktiges (förbundsdi- rektionen) verksamhetsmål och finansiella mål med betydelse för god ekonomisk hushållning.
- ▶ En samlad bedömning om prognos/utfall är förenligt med fullmäktiges (förbundsdi- rektionens) mål för god ekonomisk hushållning. Verksamhetsrevisor ansvarar.

2.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av följande:

- ▶ Kommunallagen (2017:725) 11 kap. 1 §, 5-6 §§, 16 §, 12 kap 2 §
- ▶ RKR R15 Förvaltningsberättelse (balanskravsutredning)
- ▶ RKR R17 Delårsrapport
- ▶ Skyrev R5 Delårsrapport och årsredovisning

2.5. Metod och genomförande

Granskningen av kommunens (kommunalförbundets) måluppfyllelse har genomförts i enligt god revisionssed. Granskningen har skett genom genomgång av kommunens delårsrapport.

Utöver vår interna kvalitetssäkring har förbundschef sakgranskat rapportutkastet. Detta för att säkerställa att revisionsrapporten bygger på korrekt fakta och uttalanden.

²Balanskravet innebär att budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna och att årets resultat enligt resultaträkningen och förändringen av det egna kapitalet ska vara positivt.

3. Balanskrav och god ekonomisk hushållning

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om mål och riktlinjer med betydelse för god ekonomisk hushållning (enligt kommunallagens 11 kap. 6 § första och andra stycket) uppnåtts och följts. Revisorerna ska bedöma om *prognosen* i delårsrapporten och *utfallen* i årsredovisningen är förenliga med fullmäktigemålen.

Enligt kommunallagen ska:

- ▶ Kommunfullmäktige fastställa mål för god ekonomisk hushållning
- ▶ Uppföljning av dessa mål görs i delårsrapport och årsredovisning
- ▶ Kommunens revisorer granska och bedöma måluppfyllelsen

Syftet med dessa krav är att politikerna med hjälp av målstyrning och måluppföljning ska styra kommunen mot ändamålsenlighet och effektivitet.

Mål för god ekonomisk hushållning ska omfatta både finansiella mål och verksamhetsmål. Det mål som fullmäktige fastställt inom ramen för god ekonomisk hushållning är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport (prognos) och årsbokslut (utfall). Det är kommunstyrelsen som i förvaltningsberättelsen ska utvärdera uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt. Därefter ska revisorerna på basis av kommunstyrelsens utvärdering samt sin egen granskning av delårsrapport och årsredovisning bedöma uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Balanskravet är centralt för god ekonomisk hushållning. Balanskravet innebär att kommunens budget och årliga utfall ska vara positiva och att underskott ska återställas kommande år, såvida kommunfullmäktige inte beslutar om annat och hänvisar till "synnerliga skäl". Beräkningen av balanskravsresultatet, som är kopplat till kommunallagens bestämmelser, ska i förvaltningsberättelsen följa ett föreskrivet schema. Vid avstämning av balanskravet får exempelvis realisationsvinster inte medräknas. Avstämning av balanskravet ska göras i delårsrapport och årsredovisning.

4. Granskningsresultat

4.1. Iakttagelser

4.1.1. Prognostiserat balanskravsresultat

Tabell 1. Avstämning mot balanskravet i delårsrapport

Tkr	Prognos 2024	Förbundsdirektionens bedömning
Årets resultat enligt resultaträkningen	777 tkr	
- Samtliga realisationsvinster		
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet		
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet		
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper		
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper		
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	777 tkr	
-Reservering av medel till resultatutjämningsreserv (RUR)		
+Användande av medel från RUR		
Årets balanskravsresultat	777 tkr	

4.1.2. Bedömning

Grundat på granskningen av delårsrapporten återsrapportering är vår bedömning att kommunalförbundet efterlever kraven på redovisning och beräkning av balanskravsresultatet samt förväntas efterleva kravet på en ekonomi i balans. Vi noterar att förbundsdirektionen inte gör någon tydlig bedömning av om kravet förväntas uppnås eller inte.

4.1.1. God ekonomisk hushållning enligt prognos

Förbundsdirektionen har inte tagit något explicit beslut om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunalförbundet. Respektive kommunfullmäktige i Lycksele, Storuman, Vilhelmina och Åsele har varken enskilt eller tillsammans fastställt mål av betydelse för god ekonomisk hushållning för Lystkom.

I kommunalförbundets budget- och verksamhetsplan för 2024 finns två finansiella målsättningar. Av budget- och verksamhetsplan framgår att uppfyllnad av de finansiella målen i förbundet är en förutsättning för att respektive medlemskommuns mål för god ekonomisk hushållning ska uppnås. Tillhörande de finansiella målen finns indikatorer för uppföljning. Det finns verksamhetsmål i förbundet, men det framgår inte av budget- och verksamhetsplan om och i sådana fall vilka av dessa som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

4.1.1.1 Iakttagelser

Prognos för finansiella mål

Tabell 2. Finansiella mål

Finansiella mål	Målvärde	Prognos 2024	Förbundsdirektionens bedömning
Lystkom budgeterar för ett årligt överskott i verksamheten i syfte att successivt minska lånebehovet och att bygga upp en reserv i händelse av ekonomiskt underskott i verksamheten.	2 %	2%	Målet förväntas uppnås.
Verksamheterna följer fastställd budget			

Förbundsdirektionen bedömer sammantaget att de finansiella målen kommer nås under året, men uttalar sig inte explicit om god ekonomisk hushållning.

I delårsrapporten finns också det finansiella målet "Genom samverkan ska verksamheten vara kostnadseffektiv". Målet följs upp vartannat år och inte år 2024. Detta mål fanns inte med i budget- och verksamhetsplan, men beslutades av förbundsdirektionen 2023-10-26 §40.

Prognos för verksamhetsmål

Tabell 3. Verksamhetsmål

Verksamhetsmål	Prognos 2023 (Delår)	Direktionens bedömning
ET	ET	ET

ET = Ej tillämpligt

Förbundsdirektionen följer upp verksamhetsmål i delårsrapporten, totalt 11 till antalet. Totalt 2 av dessa mål bedöms delvis uppfyllas och resterande 9 bedöms uppfyllas. Som tidigare nämnts framgår det inte av någon riktlinjer/budget- och verksamhetsplan om något av dessa mål är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

4.1.2. Bedömning

Grundat på granskningen av delårsrapportens återrapportering är vår bedömning att prognosen är förenlig med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget år 2023.

Vi konstaterar att det saknas ett explicit beslut om vilka verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

5. Sammanfattande bedömning

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att:

Revisionsfråga	Bedömning
Förväntas kommunen (kommunalförbundet) efterleva kommunallagens krav på en ekonomi i balans?	Ja
Är delårsrapportens prognos förenlig med de mål fullmäktige (förbundsdirektionen) beslutat avseende god ekonomisk hushållning?	Ja
- <i>Finansiella mål</i>	Ja
- <i>Verksamhetsmål</i>	Går inte bedöma

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi förbundsdirektionen att:

- ▶ Definiera verksamhetsmål av betydelse för god ekonomisk hushållning
- ▶ Överväga att följa upp samtliga mål årligen

September 2024 (digital signering)

Christer Brubäcken, uppdragsledare
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Max Stenman
Verksamhetsrevisor, EY